

„Edinost“

haja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se oprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); zven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1 tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Duh, ki vlada v Istri,

označati nastopni dve interpelaciji, ki so ja ministru za pravosodje predložili poslanci Spinčić in tovariši v seji zbornice poslancev dne 27. marca 1901.

Prva se glasi:

Ustmenost in neposrednost sti dve glavni načeli avstrijskega kazenskopravnega reda; o rednem teku stvari je torej izključeno, da bi sodniki s pomočjo tolmačev občevali s strankami in da bi se izpovedbe strank in prič beležile v zapisnik v drugem, nego v jeziku, rabljenem od njih. Vzlic temu se zdi, da za Istro nima veljati to. Za hrvatsko prebivalstvo se nastavlja sodniki, ki niso vešč jeziku tega prebivalstva, ali, ako so mu vešč, ga pa ne rabijo. Tako se dogaja, da se ljudje, ki ne znajo laški govoriti, zaslisišujejo po uradnih slugah, eventualno veščih hrvatskemu jeziku, in ne po sodnih uradnikih, določenih v to po zakonu; ljudje prav za prav ne vedo, kaj se protokolira. Tako se dogaja vzlasti v kazenskem postopanju in na zapuščinskih razpravah, in reči se more, da so vsi tozadevni zapisniki, vsa povabila in pozivi do strank in prič in vsi odloki in sklepi sestavljeni izključno v italijanskem jeziku tudi za hrvatsko prebivalstvo. Državno pravdnštvo v Rovinju sestavlja obtožnice le v italijanskem jeziku, tamošnje okrožno sodišče vrši glavne razprave tudi le italijanski. Na teh razpravah je prvo vprašanje od strani predsednika do hrvatskih strank in prič: »sare parlar italian?« (Znate-li italijanski?) In ako je odgovor zanikalen, kličejo kakor tolmača nekega Moscarvia, ki se ni nikdar učil kaj hrvatskega in ki je prav za prav predsednik tem razpravam. Ne treba navajati posamičnih slučajev, ker se redno dogaja tako.

Z ozirom na to, da je v Istri večina prebivalstva hrvatska in po členu XIX. državnega temeljnega zakona od 21. decembra 1867, drž. zakonik št. 142, jednakopravna z italijanskim prebivalstvom, tudi kar se dostaja jezika na uradih:

z ozirom na to, da je po obstoječih zakonih rabiti tolmača le tedaj, ako gre za kak tuji jezik, in da je raba tolmača, kogre za jezik, običajen v deželi in na sodišču, v krivičnost, ki tlači dušo naroda, v hudo kršenje pravice, zajamčenih v državnih temeljnih zakonih, si dovoljujejo podpisani staviti nastopna vprašanja do njeg. ekscelence, gospoda ministra za pravosodje:

PODLISTEK.

Velik grešnik.

Povest.

Ruski pisatelj D. N. Mamin - Sibirjak. Posl. Podravske. IV.

Čečen »ni imel mnogo na vesti«, marveč je vzbujal pozornost jetnikov samo radi tega, ker je bila njegova zadeva preprežena z romantičnimi podrobnostmi. Na videz je bil to osivel, sključen starec z laskavo pobožnim licem. Po dvorišču se je sprehajal s pobešenimi očmi ter le časih globoko vzdahnil, spodbujen s tajnopobožnimi misli. Kakor jetnik se Čečen ni kazal nevarnega in brkasto lice Kasuarovo je ostalo v oknu samo vsled radovednosti.

Čečen se ozira po svoji Čečetki, je popoajšnjeval nekaj glas. »Dolgočasita se jeden brez drugega...«

»Dobil jo je, to Čečetko...«

»Dobil zares... A potem jo zadavi...«

»V resnici zadavi. Tudi ona sama pravi to...«

»A odkod je on?«

1. Je-li njegovi ekscelenci znano, da se v Istri nameščajo taki sodniki, ki niso vešč hrvatskemu jeziku, to je, jeziku, katerega rabi večina prebivalstva?

2. Je-li njegovi ekscelenci znano, da se na sodiščih po Istri in zlasti v kazenskem postopanju in na zapuščinskih razpravah tudi s hrvatskim prebivalstvom uraduje le italijanski?

3. Je-li njegovi ekscelenci znano, da se na e. kr. okrožnem sodišču v Rovinju glavne razprave v kazenskem postopanju tudi za hrvatske stranke vrše v italijanskem jeziku in sicer s pomočjo tolmača?

4. Je-li njegova ekscelence pri volji odpraviti tu navedene nepristojnosti v justični upravi v Istri?

* * *

Druga interpelacija se glasi:

V Pulju dvakrat na teden izhajajoči list »Naša Sloga« je, kakor glasilo hrvatske stranke v Istri, dobro znan po svoji konciliantni pisavi v hrvatsko-narodnem in dinastiškem zmislu, da je pri njem redko dogajajoče se zaplemba prej pripisati krivični go-rečnosti konfiskujoče oblasti, nego pa sestavi zaplenjenih člankov. Oblast, to je e. kr. okrajno glavarstvo v Pulju, se je postavila na stališče, da izvestnim gospodom, n. pr. uradnikom, pripadnikom e. in kr. vojne mornarice, višim duhovnikom itd. ni smeti ničesar očitati, tudi če očitno in javno nastopajo proti moralnim in materialnim interesom hrvatske narodnosti. Natezajo namreč nedolžni \$ 300 občne kazenske zakonika s tako trdovratnostjo, da mora pokrivati in opravičevati vse, delovanje in vedenje »oblastvenih« oseb.

Podpisani si dovoljujejo tu na kratko navesti, kaj je e. kr. okrajno glavarstvo zaplenilo v št. 22. t. m. imenovanega lista.

V članku, naslovljenem »Zaničevanje hrvatskega jezika od strani e. in kr. vojne mornarice«, navaja »Naša Sloga« okolnost, da je kontre-admiral Khittel pl. Bialopier, na slavnosti podeljenja oolikovanih medalij petorici iz Kitaja povrnivših se mornarjev nagovoril iste v nemškem in italijanskem jeziku, da-si so med odlikovanci trije Hrvatje in dva Italijana.

Potem pridodaje list nastopni komentar: »Ako pomislimo, da so ti mornarji v nepoznatih krajih svoje življenje zastavili in prelili svojo kri, in da so nekateri ostali celo ohromljeni, a da jim v lastni domovini predpostavljene oblasti zapostavljajo materini jezik, potem... Ali na tem ni toliko

»To ni znano. Pred sodnikom se je imenoval Čečen, svojo drago pa je imenoval »čečetko« (zebo)...«

Ciril je začul te besede ter molčal, žalostno nasmešljiv se. Niti mikalo ga ni, da bi pogledal Čečna. Ali mar ni vse jedno? Zlo je preveč veliko, jasno in različno. Cirilu se je zdelo, da vse, kar je videl in čul, je bil težak sen, jeden iz onih, iz katerih se človek ne more vzbuditi. In zopet se mu je zdelo, kakor da že zdavna pozna vse te ljudi: Šalaja, brezpopovec in pokornega pohajkoveca (postopača).

»Nu, čemu molčiš, oče?« je pristopil k njemu Šalaj.

»Strašao mi je, bratče...«

»Od česa?«

»Polastila se me je groza in sen smrti...«

»Od svetega Pisma, oče?«

»Dà, nekoliko... V Pismu je zapisano marsikaj, moj dragi... Kralj David je naravnost dejal: »Dan dnevu govori slovo, a nč noči naznanuje razum«. Nu, premisli...«

V Cirilovem glasu so bile opaziti solze. Jetniki so se zopet zgrnili okrog njega.

kriv vitez pl. Bialopier, kolikor duh, vladajoči v e. in kr. vojni mornarici, oni duh, ki o mogoča kompromise med mornarico in najnesramnejo in najsrđitejo iredento. Mi obračamo pozornost naših poslancev in delegatov na ta nestvor...«

Gledé v članku omenjenih kompromisov bodi tu en passant konstatirano, da pripadniki e. in kr. vojne mornarice, ki imajo na občinskih volitvah pravico glasovanja, kakor tudi e. kr. civilni uradniki, ki skupno s prvoimenovanimi skoro izključno sestavljajo prvi razred, že leta sem o občinskih volitvah sklepajo kompromise z italijansko-iredentovsko stranko, katerim kompromisom je le ta namen, ča masa ljudstva ne pride do občinske uprave, da se onemogoča vsaki volilni boj in da je uprava prepuščena samovolji in strankarstvu italijansko-oligarhiške klike. — Takov kompromis je tudi sedaj že v namenu dotičnih gospodov, kakor so pokazali na zborovanjih, sklicanih v ta namen.

Z ozirom na tu povedano stavlja podpisani do njegove ekscelence, gospoda ministra za pravosodje, nastopno vprašanje:

»Je-li njegova ekscelence pri volji, da izda potrebne ukaze in odredbe, da bo oblast, kateri je poverjeno cenzuriranje lista »Naša Sloga« v Pulju, postopala bolj previdno, nego je v navedenem slučaju, in da ne bo zaplenjala najnedolžnejih in zakonito dovoljenih komentarjev o resničnih okolnostih dogodkov?«

Politični pregled.

V TRSTU, dne 2. aprila 1901.

Dogodki v hrvatsko-slovenskem klubu. Od danes došlih nam hrvatskih listov se jedini »Novi list« obširneje bavi z dogodki v tem klubu. Povdarja, da se je dr. Tavčar podvrgel na Dunaju vsem pravilam klubske discipline. Potem pa dokazuje, da je izstop Tavčarjev posledica pisanja »Slove. Narodac«. Za duhovnike, ki so v hrvatsko-slovenskem klubu, je prišlo do alternative: ali on ven, ali mi! Tako da je hrvatsko-slovenski klub izgubil jedno svojih najboljših moči. Tavčar da je okreten, sposoben in energičen talent, izvrstna narodna sila. Tudi dr. Šustersič da je slična sila. Škoda torej — pravi reški list — da se taki krepki sili izrabljati in zgubljeni v takem boju. Mi ne verujemo — pravi dalje — ni v Tavčarjev liberalizem, ni v Šustersičev klerikalizem. In naj bi prvi rušil cerkve in oltarje, drugi pa na golih kolenih klečal pred Matero Božjo — mi bi jima še ne verjeli. Niti prvi ni takov brezbožnež, niti drugi takov pobožnež, kakor se kaže. Mi ne znamo najti leka takim pojavom, kakor so znali stari Grki, ampak se identificiramo z narodnim razdorom in gonimo naprej. Politik ne sme biti nikdar strasten, ker strast dovaja do mržnje in zasleplja. Takim politikom često izročamo usodo, svetinje, interese dežele, naroda. Posledica je: ali plazenje, izdajstvo, prodajanja načel in abdikacija — ali pa: lomastenje, krik, zmešnjava, ropot, udarjanje z glavo ob zid in potem disperacija in apatija. Nikoli ne umemo, da bi med dvema ekstremi izbirali srednjo pot, ki jedini vodi do vspeha.

»Čudne so njegove besede, dasi ni videti bedast...«

»Nu, le govori še, vladika!« je poprosil brezpopovec, pririvši se bliže.

»Ali si čital v knjigi pregovor modrega kralja Salomona: »blazen je človek, ki zna modrost in umrljiv oni, ki zna razum«. Glej, to je povedano o tebi, moj dragi... Noč napoveduje razum, a razum napoveduje smrt. Ti imaš oči, pa si slep, kajti velika je megla, pokrivajoča narode, dan pa je daleč...«

Na jetnike so besede svetega Pisma napravile velik vtis. Brezpopovec ni vedel, kaj bi odgovoril, ker ni bil učen ter se ni hotel osrametiti v javnem prižkanju. Pohajkovelec je poslušal Cirila z odprtimi ustmi. V tej zamisljenosti jih je vznemiril prihod Budzka.

»Šesta številka na sprehod!« je zakričal, odprši vrata.

Vse, kar je bilo živega v sobani, je zahrumelo ter planilo ven na hodnik. Ciril je ostal zadnji.

»Ti vrana, zgani se!« je zakričal Budzko ter ga bolestno udaril s pestjo v bok. »Jaz ti pokažem blagoslovljeno vodo!...«

Ciril je tiho zastokal, pogledal Budzka,

šičev klerikalizem. In naj bi prvi rušil cerkve in oltarje, drugi pa na golih kolenih klečal pred Matero Božjo — mi bi jima še ne verjeli. Niti prvi ni takov brezbožnež, niti drugi takov pobožnež, kakor se kaže. Mi ne znamo najti leka takim pojavom, kakor so znali stari Grki, ampak se identificiramo z narodnim razdorom in gonimo naprej. Politik ne sme biti nikdar strasten, ker strast dovaja do mržnje in zasleplja. Takim politikom često izročamo usodo, svetinje, interese dežele, naroda. Posledica je: ali plazenje, izdajstvo, prodajanja načel in abdikacija — ali pa: lomastenje, krik, zmešnjava, ropot, udarjanje z glavo ob zid in potem disperacija in apatija. Nikoli ne umemo, da bi med dvema ekstremi izbirali srednjo pot, ki jedini vodi do vspeha.

Po teh refleksijah prihaja »Novi list« do istega zaključka kakor mi: tudi ta naj-novejša epizoda iz žalostnih razmer skupnega našega hrvatsko-slovenskega naroda donese še drugih posledic. Borba na Kranjskem se poostri še bolj in tudi k nam se začne zanašati takov razdor, ako narodni ljudje o prave čas ne onemogočijo liberalstva a la Tavčar in klerikalstva a la Šustersič!

Dogodki na Ruskem. Ruskim dijakom v prilog, se hočejo ruski profesorji in senatorji obrniti do carja s pisano prošnjo. Povdarjati hočejo, da že dolgo gledajo žalostjo, kako se uničujejo tisoči mladih ekzistencij, oduševljenih za dobro in srečo domovine. Krivda ni na samih dijakih, ampak vzroki leže globlje. Jeden glavnih je ta, da mladina nima dovolj svojih središč. Delo komisije ni prineslo pravega rezultata. Mesto da se izpolni želja carjeva, da se med profesorji in dijaštvom zboljšajo odnošaji, je ministerstvo odstranilo tiste profesorje, katerih upliv bi bil blagodejno deloval. Število vseučilišne policije pa je bilo povišano. Nadalje povdarjajo profesorji, da kaznovanje dijakov z vojaško službo ni primerno in da ne vodi do cilja. Tako izgublja vseučilišča najboljše in najplemenitejše slušatelje. Pritiskanje ne pomaga. Profesorji zaključujejo: Mnogi, ki jednako sodijo kakor mi, ne bodo hoteli podpisati tega akta iz strahu pred hudimi posledicami. V takih razmerah je življenje neznošnjivo. Vsakogar tišči težka apatija, interes za javne odnose je pojenjuje, a v vseh slojih, vladnih in društvenih, je čutili pomanjkanje ljudi. Stori, Gospodar, konec temu tlačenju z velikodušnim činom, pokaži zaupanje v svoje podanike in dopusti, da čujemo glas javnega menenja, ki je sedaj udušeno.

toda ni rekel nič. Kaj je tudi mogel reči zvestemu služabniku Antikrista, izvršujočemu voljo onega, ki ga je poslal?

Sprehod po dvorišču je trajal skoraj celo uro. Ciril se ni radoval svežega zraka, ker ga je zabelelo do kosti. Krčel se je v svoji jetniški halji ter skrival roke. Jetniki so skušali neopaženo smukniti v oni del dvorišča, kjer so se nahajale vrata v ženski oddelek. Bil je to slab poskus, da bi, bodisi tudi iz daljave zasnovali znanje z jetniškimi krasotkami. Budzko ni spal, marveč odganjal jetnike s čudnimi priimki: Stražnik, stojte pri vratih, se je nasmiheval. Ciril ni umel, za kaj pojde tu, ter je nekako topo zrl na vse. Njemu jedinemu so še najbolj šle k sreči besede razjarjenega ječarja. A čemu takšna zloba?

»Jaz vas, lopovi, naučim!« je kričal Budzko.

Jetniki so hrumeli, suvali drug drugega ter se rogali.

»Krepko delo, vladika!« je vprašal tiho brezpopovec, pokazavši Cirilu na ječine stene. — Čvrsto je naloženo?...«

»Nič... Ne bližaj se...«

Tako, kakor pri nas! Iz hrvatskih listov posnemamo, da so nekateri mladi člani stranke prava na Hrvatskem sprožili misel, da bi se obe frakciji stranke prava združili zopet in naj bi morje od obeh strani stopili v pogajanja v ta namen. Odličnjaki stranke prava, kakor Tuškan, Banjavčić, so se takoj izrekli za to misel in so svojo spravljenost dokazali s tem, da so dru. Ružiču in kanoniku dru. Boroši poverili nalogo, da se pogajata z drom. Frankom. Odgovor Frankov pa je bil tak, da ni bilo nikakega dvoma, da tako imenovani »čisti« za nobeno ceno nečejo zloznega dela! Pogajanja so se pretrgala. Tako je povsodi: kdor nima usmiljenja in srea do naroda, ta noče zloznega dela, ker mu je oseba korist višje, nego korist naroda.

Tržaške vesti.

Spremembe v politični službi na Primorskem. Dvorni svetnik in voditelj okrajnega glavarstva v Gorici, vitez Bosizio, je šel v pokoj; namestniškemu svetovaleu baronu Conradu je podeljen naslov in značaj dvornega svetnika; okrajnemu glavarju v Gradiški, Josipu pl. Fabrisu je podeljen naslov namestniškega svetovalea; namestniškemu tajniku Tiberiju de Sforzu pa naslov okrajnega glavarja; okrajni glavar v Sežani, dr. Peter Laharnar je imenovan vladnim svetnikom na deželni vladi v Črnovcih. Viša okrajna komisarija Bogoljub Princig in dr. Alfred Manussi sta imenovana okrajnima glavarjema v Primorju.

Nemško-latinski Vichingovec. Doktor Krek, profesor bogoslovja in bivši slovenski državni poslanec preklečuje svoje napade na sv. slovensko unijatsko cerkev, ostaja pa pri napadih na agitatorje ali branitelje sv. Unije. Moder mož! Katoliška unijatska cerkev je sveta, zato ne sme duhovnik proti njej, ljudje so pa grešni, zato lahko tolčejo po braniteljih svete Unije. Zakaj sta vendar sv. Ciril in Metod svetnika! Nočemo se več dalje prepirati. Slovenska javnost naj sodi med nami in drom. Krekom. Slovenski bogoslovci so že izrekli sodbo o naukih dra. Kreka.

Boj za slovensko unijatsko cerkev je boj za napredek in za vzgojo in le po tej poti rešimo svoj narod! **Nazaj k sv. Cirilu in Metodu!**

Članekar.

Zasramovalcem sv. Cirila in Metoda.

Na našo izjavo nasproti »Slovenca« smo prejeli sledeči odgovor: Kongregacija svete inkvizicije je naprosila urednika »Edinosti«, naj pride v Rim svetovet, kaj se naj ukrene proti krivoverškemu dru. Kreku. — Katoliški duhovniki, prečitajte kaj ste tukaj napisali. Mislili ste se norčevati z »Edinostjo«, norčujete se pa s »Kongregacijo svete inkvizicije«. Takih zasramovanj proti temeljnim institucijam sv. katoliške cerkve se redko čita tudi v židovskih liberalnih listih.

Tak je moralni nivo zasramovalcev sv. Cirila in Metodija.

Največji narodni greh. Pod gorajim naslovom nam pišejo: Gori nekje v ulici Giulia je dal oče zapisati sebe in svojo družino, da govore slovenski. Nekega dne pa je prišel magistratni komisar ter je izpraševal (seveda le slovenske družine!) kako govori ta in oni. Vrsta je prišla tudi na otroke, a ti so na stavljeno jim vprašanje odgovarjali — da ne znajo slovenski!!

»Jaz?... Li nočeš?«

»Smatram te za pravega volka.«

»Toda kakšen si ti, vladika? Jaz prihajam k tebi z dobrim, ti pa takoj obračšaš čelo... A vse to iz napuha... Polastil se te je napuh.«

»Ne napuh, marveč tvoje krive besede mi niso všeč. Volčje zobe skrivaš, a sled zametaš z repom.«

»Bodi pravičen, vladika...«

Ciril nikakor ni mogel potlačiti v sebi gnusa proti brezpopovcu. Ni bilo to lepo, toda drugače ni mogel. Vsi ostali jetniki so budili v njem prej sočutje in strah, toda ta mu je bil zopern. Saj mu je tudi povedal resnico o Antikristovem delu, a vendar mu je bil zopern... Da, ta britka resnica je bila ograjena s kamenitimi stenami, zaprta z železnimi zapahi ter okovana z vsako telesno občutljivo močjo. Koliko je bilo tu truda in dela, skrbi in zvižda. Niso zastoj govorili: »egiptovsko delo najde prostora«. In našlo ga je... On tudi nima rad, da bi sedeli s prekrizanimi rokami, zato tako napada.

(Pride še.)

Mi vemo, da je to postopanje magistratnih organov le iskanje dlake v jajcu, ali ker jim tega ne moremo ubraniti, vprašamo slovenske stariše: Vas-li ni sram, da vaši otroci ne znajo vašega jezika?!

Ali ni sram one slovenske stariše, da svojo kri puščaj v neumnosti in ne skrbijo niti toliko za svoj mladi naraščaj, da bi istega naučili svojega jezika? Sramota vsem takim neumnežem! Prokletstvo vaših otrok naj pride na vas! In narod, kateremu pripadate, naj vas pahne od sebe — kakor izmečke človeštva!

Izgovorov ne trpimo, ker je nedopustno da bi otroci zapovedali — starišem!!

Bistrimo pojme! Za danes smo se bili namenili, da spregovorimo nekoliko o dolžnosti slovenskih poslancev oziroma na naše tržaško vprašanje. No, prišel je vmes znanec naš, tržaški dopisnik »Slovenec«, na čegar izvajanja — v odgovor na naša izvajanja v noticah »Bistrimo pojme!« — moramo nekoliko reagirati. — V prvo moramo gospoda korigirati, da mu mi nismo nikdar in nikakor odrejali pravice govoriti o tržaškem vprašanju, ampak le svoje menenje smo izrekli, da menda ni Tržačan. Nadalje ga moramo korigirati, da nismo mi nikoli hoteli vzbujati domnevanja, kakor da ni skrajne nevarnosti za našo narodnost in da mi nismo nikdar slikali položaja našega, kakor da je »oblito z rožnatimi barvami«. Nasprotno: mi opozarjamo dan na dan na pretečo nevarnost, ki tiči že v dejstvu, da je vsako večje mesto ekspanzivno. Mi smo hoteli le poudariti, da v vilah in kaki železnici ne smemo iskati glavne nevarnosti. Nevarnost je pa tudi tu — to je bil zmisel naših izvajanj —, ako bi mi ostali pasivni in brezbržni in ne bi v narodni in gospodarski organizaciji ustvarjali odpora proti širjenju tujinstva. Dopisnik se sam spominja sv. Križa in meni na naše opazke, da treba še le počakati, kakova bo generacija, ki izide tam iz legine šole? Temu nasproti smo mi konstatirali nepobitno dejstvo, da je bilo v Križu žalostnih časov (ko še ni bilo tam leginih šol), ko si rizikal, da odideš s polomljenimi kostmi, ako bi se bil drznil zapeti slovensko pesem, ali celo govoriti v zmislu slovenske ideje! Sedaj je tam drugače, nerazumno bolje. In to si razlagamo iz tem, da imamo tam nekaj organizacije: zavarovalnico za govejo živino, konsumno društvo in pevsko društvo. Mi smo torej hoteli le vspodbujati naše ljudi, da ne padejo vznak v obupu, ako je lega kje začela svoje peklenko delovanje, ker morejo paralizirati to delovanje, ako so — sami delavni, ako na pripritiske skrbe za odpor. Eklatanten izgled imamo v bližnjem Devinu. Na to obično pritiskajo kombinirani napadi nasprotnikov iz Gorice in Trsta. Tam so sezidali krasno legino šolo. Tržaško ozemlje smatrajo za laško, a preko občine devinske bi hoteli ob morju ustvariti zvezo italijanstva med Trstom in Italijo. Zato pripisujejo tej občini tolik pomen. Zato napenjajo vse sile, da bi jo dobili v roke in zato so tudi s peklenimi denuncijami hoteli ugonobiti najodličnejšo tamošnjo osebo, gospoda Plesa. Ali danes so dalje, nego so bili, od tega cilja. To so pokazale zadnje občinske volitve. To je zasluga mož, ki so začeli vzbujati narodno zavest.

Ni nam bil torej namen ta: da bi kazali položaj, »oblit z rožnatimi barvami«, da bi tajili nevarnost in da bi lagali svetu, ampak svariti smo hoteli le pred pesimizmom, ki se plaši vsake lokalne železnice, ki meni, da so Opčine toliko kakor izgubljene za nas, ker pojde tja gori železnica. Takov pesimizem bi nas ubil brezpopojno. Ker je nevarnost, hočemo sokoliti ljudi, da bodo premagovali nevarnost. Le, ako bi mi zavajali v brezdelje, ako bi mi narod zazibavali v domnevanje, da je varen, in ako bi ga mi, tako rekoč, ne gonili dan na dan na delo, bi bilo očitjanje optimizma, s katerim nas počešča dopisnik, opravičeno.

G. dopisnik kliče: le stvarno in mirno! To želimo tudi mi; zato obžalujemo, da nam je podtaknil namene, kakoršnjih ne moremo imeti, ker, ako bi jih imeli, bi se hudo pregrešili na narodni stvari.

Na opazke dopisnikove glede trgovske organizacije odgovorimo drugi pot.

Poziv »Slovenca«. V članku »Skrite nakane — uniatskih agitatorje v« pravi »Slovenec« uvodoma: »«Edinost» nadaljuje agitacijo za uniatsvo». — S tem smo torej dovolj jasno in izrečno označen kakor agitatorji za uniatsvo.

Nizje doli piše »Slovenec«, da »je agitacija za »sveto uniatsko cerkev« le humbug,

le vitez, le pretveza, le fraza, ki naj malomiselnim ljudem zakriva tajne namere in prikrita nakane mož, ki slone za kulisami in po plačanih režiserjih vodijo komedijo na odru».... »Zadnji namen te agitacije je ruski razkol ali vsaj odpad od Rima, apostazija».

Stvar postaja še jasnejša: mi smo agitatorji za uniatsvo in namen tej agitaciji je: ruski razkol, odpad od Rima, apostazija.

Ker pa se je menda »Slovenec« bal, da bi bilo še kaj takih topih ljudi, ki ga še ne umejo, kaj hoče reči, je dal pozneje še krepkejšega izraza svoji misli z besedami: »Zoper Rim je naperjena vsa gonja! Proč od Rima — to je zadnja nakana te gonje. Uniatsvo naj bi bilo le prehod, le steza, le pot v apostazijo, v Rusijo!»

Kdor se sedaj ne vidi v nas ne le odpadnikov od vere, ampak tudi veleizdajce na naši avstrijski državi, ta je slepec, temu ni več pomoči! Državni pravdnik in policijski ravnatelj — kje sta?! Ali ne čujeta »Slovenec« — patrijotični klic?!

Storivši tako, kakor je namerjal, pa se je »Slovenec« hotel previdno salvirati tudi na drugo stran, nasproti svetosti katoliške unijatske Cerkve. Zato piše: »Prava unija ima v sebi centripetalno silo, težnost k središču, k Rimu, in to Rusija črti in sovraži! Unija pa, ki zanjo delajo slovenski agitatorji, je centrifugalna sila: proč od središča, proč od Rima v razkol! Le za tako unijo, ki je sovražna Rimu, pa delujejo tudi »Edinost« in »Soča« in njih pribojniki».

Zdaj, mislimo, da je popolnoma jasno vsakomur: prava unija je sveta, zato jo Rusija sovraži; ker pa smo mi za Rusijo, nismo za tako pravo unijo: »oni, ki vodijo to agitacijo, nočejo unije, ampak razkol! Uniatsvo jim je le paliativno sredstvo, resnična nakana jim je — apostazija!»

Prosimo, dragi čitatelji, vse te obtožbe smo doslovno naveli iz »Slovenca«. Iz besed je le prejasna tudi — tendenea.

Kdor je čital, kar smo mi pisali, oziroma priobčevali o unijatskem vprašanju, nam pripozna, da takega atentata na resnico nismo še z lepa doživeli. Boli nas to v srce iz dvojnega razloga: ker je namen denuncijatoričen in ker se je to zgodilo v listu, ki je glasilo duhovščine.

Za danes pozivljamo »Slovenca«, naj nam odgovori na sledeča vprašanja, oziroma: naj svoja obdolženja podpre z dokazi ali citati iz našega lista:

1. da smo mi plačani režiserji; 2. da delujemo za ruski razkol; 3. da delujemo za apostazijo in 4. da delujemo za Rusijo!

Čim nam dokaže to, hočemo lojalno preklatici vse, kar smo pisali. Ako nam ne dokaže, bo njemu v dolžnost, da lojalno prekliče težka obdolženja na našo adresu. A če ne stori tega, bomo prisiljeni izreči besedo, ki bo trda, ali zaslužena.

Boj proti sv. Cirilu in Metodiju. Župnik Hrvatini je postal zopet pogumen. Iz zakristije pri sv. Jakobu prihajajo glasovi, da zastave bratovščine sv. Cirila in Metodija ne puste na velikonočno procesijo vstajenja. Mej slovenskimi delavci pri sv. Jakobu je vsled tega močno zavrelo. Žrtve procesije sv. Rešnjega telesa so še v ječi. Nekateri naši italijansko-latinski duhovniki pa bi menda želeli zopet novih slovenskih žrtev. Videti hočejo, da-li Slovenci pri sv. Jakobu še ljubijo sv. Cirila in Metodija! Vsi slovenski delavci so se ju oklenili z železno verigo. Ni je moči, da bi jih odrgala od lepe zastave naše bratovščine. Bratovsko predsedništvo se je obrnilo na višjo cerkveno oblast, da ista prepreči nove nesreče.

Kam so zašli?! Z oziroma na prežalostne homatije piše v našem Rojanu »Primorski list«:

»Vse kričanje po časopisih ne reši Slovencev. Kljub vsemu časopisju bodo Slovenci nazadovali v cerkvi, v šoli, v uradih itd. Slovensko narodnost v Trstu in okolici bo rešila edino le krepka gospodarska in socialna organizacija. O tem smo že mnogo pisali in povdarjamo zopet, da vspeva slovenska narodnost le tam, kjer ima trdno ozadje v gospodarski organizaciji. Rojanci vedo dobro, da nas, kakor njih, britko bolijo tamošnje zmešnjave, ali prepričani smo, da je v Trstu edina izdatna rešitev v narodnem pogledu: delo za gospodarsko in socialno organizacijo. Napredujočega italijanstva v cerkvi, v šoli in v uradih ne bo zaustavil ne ordinarijat,

ne vlada, ne uniatsvo in ne pravoslavje, ampak edino le gospodarsko samoosvojenje ljudstva«.

To, kar je tu napisal »Primorski list«, ni nič drugega, nego negacija vsega, kar smo dosedaj čitali v glasilih prečastite duhovščine. Mi vsaj smo vsikdar tako umevali dokazovanja glasil, katerim je namen čuvati in braniti koristi cerkve, da je le v zvestobi do iste in udanosti do vere najbolje jamstvo tudi za ohranitev narodne zvestobe, ker ima cerkev najboljšo vzgojevalno moč, to je, ker je ona posebno sposobna za vzgajanje z n a č a j e v ! In tako je tudi: cerkev je vesoljna, ona ima nalog učiti vse narode in nje božji Zavečnik je hotel: vsi narodi naj slavijo Gospoda! — Sedaj pa nam prihaja »Primorski list« z novim naukom, da je cerkev, oziroma da so nje organi stvar brez pomena za narodno življenje naroda, z naukom, da naj tržaški Slovenci ne pričakujejo odrešenja od tržaškega ordinarijata! Tudi nam ni prihajalo nikdar na misel, da bi odrešenja pričakovali le od tržaškega ordinarijata! Tudi mi vemo, da je narodno-gospodarska organizacija jedno glavnih sredstev v rešitev naroda in v osiguranje njega narodne bodočnosti!! Ali da bi bila cerkev brez vsacega pomena za narodno življenje naroda, kaj takega nismo še čitali v konservativnih glasilih; ne, nismo še čitali v teh glasilih, da naj narod, ako se hoče rešiti narodno, misli le na gospodarske interese, ker v tem vidimo čim strogo materialističen nauk.

Nikdo ni tako bedast, da bi zahteval od cerkvenih organov, naj v cerkvi sami vezbajo naše ljudstvo za politične ali narodne boje, ali nepobitna resnica je — kateri ne morejo oporekati tudi spoštovani gospodje okolo »Primorskega lista« —, da more biti cerkev že s tem v mogočno oporo narodni individualnosti, ako je pravična jeziku naroda, to je, ako jezik naroda, ko je proganjan od vseh, nahaja varno zatočišče vsaj v cerkvi, da more narod vsaj božjo besedo slušati v svojem jeziku. Saj povdarjajo konservativna glasila sama, da se imajo Slovenci le cerkvi zahvaliti na ohranitvi svoje narodnosti, ker je čuvala jezik naroda v dolgih dobah, ko je bil zaničevan, teptan in proganjan od vseh!! Je-li tako v Rojanu? Tega menda ne bo trdil »Primorski list«; saj, ako bi bilo drugače, sploh ne bi bilo prilo do homatij, katere obžaljuje tudi goriško glasilo.

Gospod župnik Jurizza toži! Ljubljene tržaških Italijanov in — Italijank, velmožni don Jurizza, paroco di Roiano, je začel menda nekoliko izgubljati na svoji popularnosti, ker tržaške gospe in gospice ne zahajajo več tako pridno v rojansko cerkev: italijanske maše niso več tako slovesne, kakor so bile začetkom, ker je prenehal pritisk tržaških »vernikov« in »vernice«. Reverendu je tako tesno pri sreč, ko vidi da ob priliki laških maš in propovedij postaja cerkev vedno bolj pusta in prazna. Dolgo časa je prikrival to svojo tesnobo, no, slednjič ga je začelo že dušiti v grlu in minolo nedeljo je spregovoril resno besedo svojim vernikom pri laški maši. Minolo nedeljo je izpred oltarja tožil, da je udeležba pri laških mašah vedno bolj pičila in da bo prisiljen odpraviti italijansko mašo in propoved, ako se razmere ne poboljšajo. Gospod Jurizza, kje pa so tisti tisoči rojanskih Lahov, na katere ste se sklicevali radi slovenskega tantumerga? Sicer pa: zakaj bi ne bile v Rojanu vse propovedi laške? Če imajo v čisto slovenski Padeni italijansko propoved, zakaj bi je ne smela imeti v Rojanu, ker je vendar, če noben drugi, vsaj župnik Jurizza Lah (puro!) Kakor zanimivost iz župnikovega govora naj omenimo, da je pozival svoje vernike naj se mnogoštevilno udeležijo sobotne procesije, na kateri da bodo peli, (to je povdarjal), i nostri bravi coristi! Med njegovim govorom pa se je zgodilo nekaj nespodobnega, italijanski brunni otročiči so se začeli smejati in gospod župnik jih je okregal po vsjej pravici. Le beseda »šimije« (opice), katere se je poslužil, se nam ne zdi baš primerna!

Nadebudna mladina. Minole sobote zjutraj je neki kmet kupoval pomaranče na cesti proti Katinari. Ko je siromašni kmet stavl pomaranče v klobuk, so došli 4 pobalini 12 do 14 let ter so mu kar vzeli robec, v katerem je bilo zavitih 47 kron. Storivši zlo delo so jo odkurili proti Žavljam — pitžganje. Tu pa se je stražarjem to radovanje zdelo nekoliko sumljivo in so jeli dečake malce izpraševati o izvoru denarja. Ker pa se je videlo, da nočejo z resnico na dan, odveli so

jih stražarji na policijski inspektorat pri sv. Jakobu, kjer so povedali resnico. Na to so lepo mlado družbo odveli v zapore v ulico Tigor. Pri njih je policija našla še 45 kron. Oni kmet, ki je bil okraden, naj se javi na inspektoratu pri sv. Jakobu.

Ne moremo! Te dni so bili pozvani, da naj prinesejo dokumente o pristojnosti, mej drugimi tudi trije zavedni narodnjaki: ena ženska in dva možka. Križ pa je bil ta, da dva ne umeta, oziroma, težko izgovarjata kako laško besedo, med tem ko osebo na sekciji v ulici Forni ne zna (ali noče znati?) niti besede slovenski!

Prvi je vstopil g. M. Vodja dotičnega urada ga je vprašal (seveda laški), kaj da želi! Gosp. M., ki ne zna niti besede laški, je rekel: Tu ste mi poslali pozivnico in jaz sem prišel! Uradnik je začel na to z nemiščino, ali gosp. M. ne zna tudi nemški; zato je menil: «Ne moremo!» Ko je videl, da nič ne opravi, je vprašal dotičnega uradnika: «Kaj — ne znate slovenski?» «Uradnik je pa odgovoril: «Mi no, mi!» I ti je rekel stranki, naj si poišče tolmača, kar se je takoj zgodilo, ker je drugi gori imenovan gospodov govoril oba deželna jezika. Vstopivšemu tolmaču je g. uradnik rekel: «Prosim, recite tu gospodu, zakaj ni prišla ona oseba?» «Tolmač» je izvršil nalog, ali smeja se je moral, ko mu je prvi gospod povedal, da je pozvan le on in ne žena — saj žene niti nima! — Krivda na pomoti se je slednjič zvalila na ramena prelagatelju, ki je vzel možko ime za žensko, kar priča, da imajo, mestna gospoda — svet prelagateljev v službi!

Drugi, ki je znal laški, je takoj opravil, ne pa tako tretja, ki zna le za silo kako besedo! Ko je bila vprašana, česa želi, je vprašala: «Kako?» Magistratovec je pa odgovoril, da tu ni «kuku», da tu treba govoriti — laški! Ko je stranka rekla, da ne zna laški, je uradnik začuden opazil, da je gospa že 15 let v Trstu in da je torej nemogoče, da bi ne znala laški!

Stranka je začela na to lomiti tako laščino, da se je trebalo držati za trebuh — od smeha!

Gospod uradnik je bil pa tudi inpertinenten, ker je izpraševal gospo z nekako natančnostjo: od česa da živi! Ko mu je stranka odgovorila, da živi kakor žive vsi drugi ljudje — je uradnik še dostavil: «Pa ne od zraka»!!

Mi menimo, da ima le policija pravico poizvedovati, od česa in kako živi ta ali oni; ne pa uradniki ljudskega štetja! O občevalnem jeziku ni bilo govora, ker — ne znamo laški!!

Slednjič pa priča ta slučaj, da se je iz tragike ljudskega štetja jela že razvijati — komika.

In zopet tržaška nadobudna mladina. Glavna skrb tržaške javne in — druge vzgoje je, da mladino uče s ščavi zasramovati slovenske sodelavane. Znan nam je slučaj, ki se je bil dogodil v neki šoli, da so učitelji — na obče veselje svoje ljubne mladine — še celo italijanske učence same, ako so isti slučajno bivali v okolici, nazivali s častnim imenom »ščavov«. Seveda je smela vsa šola glasno krohotati, ko se je gospodu učitelju poljubilo napraviti tak »fin« dovtip. Ali kaka je šele javna vzgoja! Ni čudo potem, ako je tržaška laška mladina tako divja, kakor je. V vsem javnem in zasebnem življenju tržaškem opazamo dan za dnem take izrodke laške vzgoje. Včeraj popoldne bi bila ta »vispa« mladina (kakor jo imenujejo laški listi in ki so še ponosni ž njo) kmalu provzročila grozovito nesrečo. Trije dečki so se včeraj popoldne, mesto da bi šli v šolo, podali v slobodno luko in hoteli pod nekim magazinom zažgati kup žvepla. Po sreči je neki pilot še o pravem času zapazil to in dečke prepodil. Koliko človeških bitij in koliko milijonov blaga bi bilo uničenih, ako bi nastal požar! O ti infamna laška vzgoja, ki zastruplja v mladini vsako blažo kral! samo da zadoščaš svojemu peklenskemu sovraštvu slovenskih deželanov!

Deklica pod vozom. Šestletna Valerija Morossi iz ulice sv. Jakoba na hribu št. 6 je prišla včeraj iz veže te hiše na ulico in je na nesrečo prišla pod voz. Stariši so jo močno poškodovano odnesli v tukajšnjo bolnišnico.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 3. aprila ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Ponterosso št. 1. in v ulici Michelangelo (Campagna), oprema v zalogi in hišna

oprava; v ulici Beecherie št. 6. in na Korzu št. 8, hišna oprava; v ulici S. Francerec št. 18, vrednostni papirji in dragocenosti; na lesnem trgu št. 6, mesarska oprema; v Barčevljah št. 101, kamenite stopnice.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 11.6, ob 2. uri popoldne 19.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 795.9. — Danes plima ob 8.40 predp. in ob 8.54 pop.; oseka ob 2.28 predpoldne. in ob 2.55 popoldne.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Poročilo blagajnice, gospe Maše Gromove, o delovanju minolega leta se je glasilo:

Častite zborovalke! Ko mi je bila pred letom podeljena čast, da sem postala blagajničarica tukajšnje ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, nisem rada sprejela te časti in naloge, dobro vedoča, koliko truda, skrbi in odgovornosti daje blagajništvo, ki je, tako rekoč, duša vsacega društva. Vem tudi dobro, da se v tej stroki ne morem primerjati s prejšnjo blagajničarico, gospico Milko Mankočevo, katero naša podružnica tako hudo pogreša. Storila pa sem, kar je bilo v mojih skromnih močeh. Iz tukaj navedenih številk sprevidite, drage, kaka je bila uprava naše podružnice v minolem letu.

Letos, kakor veste, si je naša podružnica nadela mnogo bremena na svoje rame. Vzdrževati jej je novoustanovljeni vrtec v Rocolu. Za tega noče naša glavna družba, radi mnogih njenih stroškov, ničesar vedeti; tako je prepuščen ves v našo skrb. Podpirati pa nam je tudi otroška vrtec pri sv. Ivanu in v Škednju. Zato pa je trebalo mnogo materialne podpore, katero smo do sedaj, hvala Bogu, še precej uspešno preskrbeljale. Da pa bo naša blagajna v bodoče še močnejša napram tem stroškom, to bo odvisno le od častitih družabnic, ki bodo morale nam vse priskočiti na pomoč.

Naša podružnica je imela v teku upravnega leta t. j. od 11. marca 1900 do danes, dohodkov 5336 kron 86 stot.

K tej svoti nam je pripomogel naš velikodušni mecen, ki ima vedno odprto srce, kjer gre za narodno stvar, g. Fran Kalister s svoto 500 kron, »Delasko podporno društvo« iz pušice 108 kron 08 st., slavna »Tržaška posojilnica in hranilnica« 150 kron, blagorodna gospa udova Antonijeta Šabec 100 kron in g. Ivan Mankoč 50 kron. Te svote so gori omenjeni rodoljubi, oziroma rodoljubka darovali izključno za otroški vrtec v Rocolu. Rodbina Lavričeva je prav na plemenit način proslavila smrt svoje hčerke Adele s tem, da je naši podružnici podarila 200 kron. Ciril-Metodijskega daru se je nabralo 283 kron 82 st.

V obče znana rodoljubna rodbina Mankočeva je vedno naša redna podpirateljica. Vsaki še tako mali, veseli ali žalostni dogodek v tej rodbini se proslavlja in spominja le s plemenitimi čini. Ko pa je to rodbino zadel pred par meseci najhujši udarec, ko jim preminul steber: blagopokojni gospod Jakob Mankoč, odklonila je ta rodbina vsako darovanje vencev ter so sorodniki in prijatelji pokojnika proslavljali istega le s svotami, darovanimi narodnim našim društvom, od katerih je samo naša podružnica prejela 340 kron. Ta rodbina bodi v izgled vsem rodoljubom!

Za »Božičnico« se je od rodoljubk in rodoljubov nabralo 861 kron, h kateri svoti sta dodala naša mecena: gosp. Gorup, veletržec na Reki in g. Fran Kalister vsaki po 100 kron.

Gospa udova Antonijeta Šabec je proslavila obletnico pok. jej soproga Ivana z najlepšimi čini. Naši podružnici je poklonila o tej priliki 50 kron.

Od vseh gori omenjenih č. darovalec in darovalec podarjenih svot pa nas ni nobena tako ganila do solz, kakor svota 100 kron, katero nam je volila mnogoletna naša udnja, blagopokojna Katinka Supan. Ta priprosta, skromna, tiha, skoro nepoznana služkinja t. j. — kuharica, se je ob svoji smrti spominjala naše podružnice. (Vskliki: Slava nje spominu!) Ako je telo v tako priprostem bitju tako rodoljubje, kaj pa naj zahtevamo še le od naše premožne inteligence? — Ta žena bodi vsem v izgled, posebno pa onim, ki bi lahko kaj žrtvovali v narodne namene, kjer pa je treba tako molelovati in prositi, da se slednjič z veliko muko udobiva udnino borih par kronic.

V tem upravnem letu smo priredile 7 veselie in 1 plesni venček, katerih dohodki so znašali 1289 kron 46 stot.

Rednih udnij je imela naša podružnica 204 in sicer: 2 pokroviteljici, 41 ustanovnic in 159 letnic 326 kronami dohodkov. Ostalo so posamezni darovi.

Stroškov je bilo 4551 kron 45 stot. Vrtec v Rocolu stane 1272 kron 53 stot. Vrtec pri sv. Ivanu 483 kron. Vrtec v Škednju 60 kron. Glavni družbi v Ljubljani smo poslale 1100 kron. Zavodu sv. Nikolaja polovico veseličnega dohodka 150 kron. Dijaški kuhinji istim povodom 70 kron.

Za 200 parov čevljev, podarjenih ubožnim učencem in učenkam pri sv. Jakobu, 800 kron, ostalo so veselici, tiskarniški in drugi stroški. V blagajni preostaja torej 785 kron 41 stot. S tem sem, častite zborovalke, očrtala materialno stanje naše podružnice. Številke govore, da nismo spale, a to naše delovanje vendar še ne odgovarja potrebam našim. Ker smo si nadele to nalogo, da moramo vzdržati in podpirati navedene šolske vrte, nas ovirajo naše tukajšnje potrebe, da ne moremo pomagati glavni družbi, ki je, kakor vsi veste, v velikih denarnih stiskah; a ona se zanaša najbolj na svoje podružnice. Da pa bomo mogle odgovarjati vsem tem potrebam, treba, da se vse zložimo in združimo: da delamo! Vsaka naj po svoji moči deluje v svojih krogih, da bo število naših udnij in prispevkov naraščalo in ne padalo. Saj nas je tu dovolj; ali žalibog: le delavk je malo. Bil bi zares velik poraz za nas, ako bi radi naše komoditete jelo padati tako potrebno in koristno šolsko društvo? — O ne, jaz menim, da nam vsaka pomore, da se povzpemo do one višine delavnosti, s katero bi se tržaške Slovenke lahko ponašale in kazale sorodnim sestram naše Slovenije, da ne spimo, ampak da smo tu ter da se borimo z vsemi močmi za naš narodni obstanek!

Završujem moje poročilo s srčno željo, da bi se blagajna v prihodnje vedno bolj polnila ter da bi tako materialno okrepane postavljale si trdno in krepko stražo na obalah sinje Adrije! V to nam pomoz Bog in sveta Ciril in Metod!

Razne vesti.

Vbegli tolovaji. — Štirje najhujših tolovajev Španije so te dni izginili iz zapora. S pomočjo sojetnikov so si preskrbeli potrebne orodja ter se rešili verig. Zvečer pa, ko so čuvaji delili »vsakdanji kruh«, so planili na iste. Med poslednjimi je bila tudi ena usmiljenk. Tolovaji so strgali z njih obleko (v katero so se potem sami oblekli), zamašili jim usta in jih zaprli v celice, kjer so prej sami prebivali. Potem pa so prav mirno in brez vsake ovire šli svojo pot. Ni še znano, kam so jo ubrali.

Italijanska kraljica. Ni se z lepa tako težko pričakovalo kraljevo dete, kakor sedaj Italijani pričakujejo svojega prestolonaslednika. Po italijanskih kavarnah, gostilnah, na ulici, v gledališču, doma in v parlamentu ne govore o ničemer drugem, nego o italijanskem prestolonasledniku. Rim se je razdelil v dva tabora: eni so za hčer, a drugi za sina. Krasna kneginja Črnogorska, katero je usoda napravila italijansko kraljico, je danes najbolj oboževana žena v Italiji. Nedavno je ona, hči Črnogore, izjavila, da ne dopušča, da bi nje dete dojila druga žena, ampak da je hoče dobiti sama. Na ta glas so Italijani skoro ponoreli od veselja. Dvorne gospe ne vedo, kako bi se zgrazale nad tem, kralj pa je ljubeznjiv, vesel, gotovo najsrečnejši človek na svetu. Tako srečo mu je mogla pripraviti samo — slovanska kneginja.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nesreča na divaški postaji. Včeraj zjutraj je ponesrečil na divaški postaji 64-letni železniški težak Ivan Perhave. Delal je na progi, v tem so nekateri delavci po pomoti porinili jeden železniški voz na isto progo, kjer je on delal. Ker je prišel voz od zadej, ga Perhave ni mogel opaziti in voz ga je vrgel na tla. Naobupno upitje nesrečnega prišlo so navzoči delavci in so odnesli močno poškodovanega v neko dvorano v postajinem poslopju, kjer mu je zdravnik podelil prvo pomoč. S prvim vlakom so potem odpeljali ranjenca v tržaško bolnišnico.

Vesti iz Kranjske.

* Pevsko društvo »Ljubljana« je priredilo predsinčnjim »časten večer« svoji kumie in častni udnji, gospej Milici Hri-

barjevi. Slavljenki so izročili častno diplomo.

* Imenovanje. Narednik pešpolka št. 97, gospod Fran Jurca, je imenovan kancelistom na okrajnem glavarstvu v Logatcu. Častitamo.

Brzobjavna poročila.

Imenovanje v finančni stroki.

DUNAJ 2. (B.) »Wt. Ztg.« objavlja, da je finančni minister imenoval davčnega višega inspektorja Craglietto finančnim svetnikom finančne direkcije v Trstu.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 2. (B.) »Times« javlja iz Middelburga: V ožigled bližajoč se zimi se vrši splošno gibanje Burov na sever proti Buschfeldu.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 2. (B.) Times javlja iz Pekinga: Li-hung-čang je dobil sporočilo, da kitajski cesar ne podpiše pogodbe glede Mandžurije. »Daily Express« javlja: Neki angleški konsorej je dobil koncesijo za kopanje oglja v pokrajini 3000 angl. milj, kjer se ni še kopalo dosedaj, kakor tudi za velike poljane z železom in petroljem. Ta koncesija izvira že iz časa pred sedanjo krizo.

LONDON 2. (B.) Jutranji listi pišejo iz Pekinga: Cesar kitajski je odgovoril caru ruskemu radi podpisanja pogodbe glede Mandžurije, da bi, čim bi Kitaj zgubil nadvladje nad temi pokrajinami, tudi druge vlasti hotele posnemati izgled Rusije. Cesar kitajski je prosil, naj se mu to obsežje povrne in naj se postopa dobrohotno.

Dogodki v Turčiji.

CARIGRAD 2. (B.) »Agence di Constantinople« zagotavlja na podlagi uradnih informacij, da so dopisi v angleških listih glede hišnih preiskav in aretiranj močno pretirani. Isto velja tudi o poročilih, ki položeno na Samosu opisujejo kakor kritično. Poročila o političnih aretiranjih v Carigradu so popolnoma brez vsake podlage.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pozor na ta užig na zamašku !!!

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea	ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21
---	---

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANJ CENIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvanja za gospe, gospe in otroke

Poštarne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatev je poštnine prost.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižice s 4%
 Bančni posredovanje, posojila na vred-
 nostni papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obilicij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Varstvena znamka: **SIDRO**.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
 iz Richterjeve lekarne v Pragi
 pripoznano izvrstno, bolečine blažilec
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.
 Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice v zavrtki z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.
 Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
 Elizabetine ulice 5.

Anton Pečenko
 Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
 priporoča
 pristna bela in črna vina iz vi-
 pavskih, furlanskih, brskih, dal-
 matinskih in isterskih vinogradov.
 Dostavlja na dom in razpošilja po že-
 leznici na vse kraje avstro-ogorske monarhije
 v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
 šilja tudi uzorce.
 Cene zmerne. Postrežba poštena.

Najbolja prevlaka za podove
 je **Fernolendtov**
bliščeči lak
 za podove
 v četrto nijnah za mehak les, ki pokrije vsako
 prejšnjo prevlako, se ne prilepja, se ga lahko opere in
 e trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni
 v plehasti skatli.

Ces. in kralj. privilegirana
 tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT
 Zaloga:
Dunaj, I Schulerstrasse št. 21
 Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.
 Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črna
 nepremotljive masti za usnje, patentovano sredstvo
 za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilna
 zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in
 bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)
 Cenik pošljem brezplačno poštne prosto
Krompir za seme,
 fine vrste, pošilja v vsakej možni vedno
Alojzij Kane
 trgovec
 v Ljubljani, Dunajska cesta.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
 dvorni založnik Nj. Sve-
 tosti papeža Leona XIII
 v Ljubljani.
 Podpisani si usoja za
 znaniti Vašemu blagorodju,
 da se je doposlana mi
 tinktura za želodec rabila z
 dobrim uspehom pri želod-
 čnem ter črevesnem ka-
 taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
 GRADEC, dne 2. februarja 1897.
Bolnišnica usmiljenih bratov
 Provincijal:
F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.
 Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
 Ljubljana.
 Že mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
 trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v
 črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
 tinkturo, koja sem jaz sam uporabljal s prav
 izvrstnim uspehom. Z odličnim spoštovanjem
 Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.
Don Peter Franceschini,
 duhoven.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in
 mlo učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih
 naslednjih slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh kroglic, ki so tudi pod
 imenom **Pserhofer-jeve kroglice** ali **Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice** znanje,
 stane skatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 skatljicami 1
 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštne prosto vpošiljavo: 1 zavitek
 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov
 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“
 zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake skatljice na navodilu o uporabi
 stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino
J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s
 poštne prosto pošiljavo 65 kr.
J. Pserhofer-jev sok iz
 ozkega trpotca razlizujoč, 1
 steklenica 50 kr.
J. Pserhofer-jev balzam
 zoper golšo, 1 steklenica 40 kr.,
 s poštne prosto pošiljavo 65 kr.
Stoll-ovi Kola-preparati
 izvrstno krepilo za seloce in žive, 1
 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.
J. Pserhofer-jeva grenka
 želodčna tinktura (preje živ-
 ljska
 esenca imenovana) — Lahko razstoplju-
 joče zdravilo, dražilnega in krepčujočega
 učinka na želodec pri oviranem prebav-
 ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanaestica
 steklenic 2 gld.
J. Pserhofer-jev balzam
 zoper rane, 1 steklenica
 50 kr.
Tannochinin-pomada
J. Pserhofer-jeva, najbolje sredstvo
 za rast las, 1 pušica 2 gld.
Zdravilni obliž za rane
 pok. prof. **Steudel-a**, 1 lonček 50 kr., s
 poštne prosto pošiljavo 75 kr.
Univerzalna čistilna sol
A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
 slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razeu tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogle-
 lene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbe vsi predmeti, katerih morda
 ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.
 Pošiljate po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
 denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.
 Če se preje vpošlje denar (najbolje s pošto nakaznico), potem
 je poština mnogo cenejša, nego pri pošiljavih proti povzetju.

„Slovenka“

se prodaja v Trstu v naslednjih tobakarnah:
 Lavrenčič (na trgu pred vojašnico), na kolodvoru južne železnice, Stanic
 (Molin piccolo), Majcen (ul. Miramar), Chiozza (Žitkova hiša), Ponte della
 Fabbra, Sv. Jakob, Sv. Anton stari. — Cena zvezku 20 novč. (40 stotink.)
 Vsebinska 3. zvezka: Emaneipacija. Zofka Kveder. — V nebesa. Kazimir
 Tetmajer. — Spomnik možu. Zmagoslava. — Odprto pismo. Ivan Podlesnik. — Žena
 in politika. Rok Drogenik. — Slovanska politična tragedija. Stepan Radič. — O spolni
 vzgoji. Dragotin Lončar. — Nove knjige. — Beleške.

Uredništvo in upravništvo; Trst, Molin Piccolo 3. II.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London SW.
 Vzemite na potovanja vedno le
A. Thierry-jev balzam
 ki je za vsak slučaj navadno in zelo zanesljivo zdravilo ter
 koristi toli na zunanih toli na notranjih delih telesa. Pristno
 le se zeleno varnostno znamko „nuna“ in na kovinski kapici
 (zamaška) vtisnjeno trdiko: **Edino pristno.** Vdobi se v lekarnah. Po pošti 12 malih
 ali 6 velikih steklenic 4 kron. Steklenico na poskušajo z navodilom uporabe in izkazom zaloga celoga
 sveta pošilja **A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).**

Razprodaja!!
340 komadov za samo 2 gld. 10 nvč.
 1 dražestna pozlačena ura z lepo verižico, 3 letno jamstvo, 1 žudezno lep ustnik za smodke, 1
 najfinejši žepni nož, 1 najfinejša novčarka iz usnja, 1 krasen prstan s ponarejenim biserom,
 1 garnitura gumbov za manšete in srajco iz duble zlata in patentovano zaporo, 1 okusno
 dišeče toaletno milo, 1 krasno toaletno ogledalo z etvijem, 1 žudezno lepa žepna pisalna
 oprava, 1 krasna beležnica, 1 par (2 komada) uhanov za dame s ponarejenimi dijamanti,
 jako prevarljivo, 20 predmetov za dopisovanje in še 240 raznih predmetov, ki s v hiši
 neobhodno potrebni; vse skupaj kot nameček z uro vred, ki sama toliko velja, stane le
2 gld 10 nvč. — Vdobi se po poštne povzetju pri **Dunajski veliki filijalki**
Aleks. Jungerwith, Krakov št. Ch. 84
 Opazka: Kar ne ugaja, denar nazaj.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi. jako okusna in posebne redilne vrednosti: zatore
 naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!
ZALOGA PRI IV. JEBACINU V LJUBLJANI

Podpisani si časti naznanjati slav-
 nemu občinstvu v mestu, okolici in
 na deželi, da je prevzel

Zalogo olja, kisa, mila itd.

v Trstu, ulica Barriera vecchia 4

Blago pošiljam franko na dom
 po naročbi na debelo in drobno. Po-
 šiljatve na deželo s poštne povzetjem.
 Za mnogobrojne naročbe se topla
 priporoča udani
Josip Gregorčič

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
 besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Cglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 filijalka ulica Riborgo 15 ima
 veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsako-
 vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič
 v kosih in v skatljicah, finih biskotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilo franko na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčičarna,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
 tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
 priporoča slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse
 druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni
 „Commercio“ in „Tedesco“
 ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12
 priporoča svojo dobro pre-
 skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohišstvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga zaznovrstnega
 pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence.
 Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
 van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

M. U. Dr. Ant. Záhorský
 priporoča svojo pomoč na porodih, abortih
 in vseh ženskih boleznih, kakor: ne-
 rednosti v perijodi, krvavenje, beli tok,
 neredna lega maternice itd., kakor sploh
 v vseh slučajih bolezni.
 Ordnuje ulica Carintia št. 8. od
 9-11 in od 2-4.

PASTIGLIE PROTI PRENDINI
 kašlju, grlobolu, hripavosti. katanu, upa-
 danju glasu, itd. itd.
 zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje
 Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-
 nikih, učiteljih itd.
 Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
 v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
 kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.